

مشخصات درس آشنایی با اصول طراحی، تجهیز و توسعه بیمارستان نیمسال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶	
عنوان درس: آشنایی با اصول طراحی، تجهیز و توسعه بیمارستان	
شماره درس: ۶۱۲۲۰۲۶	
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد، نظری	
رشته و مقطع تحصیلی: مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، کارشناسی (ترم ۷)	
روز و ساعت اجرا: سه‌شنبه، ۸ تا ۱۰	
پیش نیاز درس: ساختار و مدیریت بیمارستان	
تعداد دانشجو:	نماینده دانشجویان:
محل برگزاری کلاس:	
مسول درس	
نام و نام خانوادگی: دکتر علیرضا جباری	
آدرس دفتر و شماره تماس: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه مدیریت و خدمات بهداشتی درمانی، تلفن: ۳۷۹۲۵۱۷۵	
روز و ساعت مراجعه دانشجویان جهت رفع اشکال و سایر موارد:	
به صورت حضوری: با تعیین وقت قبلی طبق برنامه اعلامی استاد درس	
به صورت غیر حضوری: از طریق پست الکترونیکی	
آدرس پست الکترونیکی: drjabbaria@yahoo.com, drjabbaria2014@gmail.com	
اهداف و روش‌ها	
شرح درس:	
طراحی، تجهیز و توسعه فضاهای بیمارستانی، یکی از پیچیده‌ترین و حساس‌ترین حوزه‌های مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی است که تاثیر مستقیم بر کیفیت خدمات، ایمنی بیمار و کارایی نظام سلامت دارد. این درس به بررسی اصول و مبانی طراحی فضاهای درمانی، استانداردهای ملی و بین‌المللی، و فرآیندهای تجهیز بیمارستان‌ها می‌پردازد. دانشجویان در این درس با سیر تاریخی طراحی بیمارستان، مراحل مختلف طراحی و تجهیز، تیپ‌شناسی بیمارستان‌ها، و اصول طراحی بخش‌های مختلف (بستری، اورژانس، درمانگاه، اتاق عمل، و سایر بخش‌ها) آشنا می‌شوند. همچنین، مباحثی نظیر تاثیر سیستم‌های راهبری، کنترل عفونت، ایمنی و ارتباطات بخش‌ها بر طراحی معماری بیمارستان مورد بررسی قرار می‌گیرد. در نهایت، دانشجویان با مبانی برنامه‌ریزی فیزیکی و تحلیل نقشه‌های فضاهای درمانی آشنا شده و توانایی ارزیابی طرح‌های بیمارستانی را کسب می‌نمایند.	

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول و روش‌های طراحی فضاهای بهداشتی و درمانی، شناخت سازمان‌های مسئول در زمینه‌ی طراحی فضاهای بیمارستانی و تیپ‌شناسی فضاهای بهداشتی-درمانی و نحوه‌ی تجهیز آنها. در پایان ترم دانشجو با برآورد نیازها، نحوه‌ی سازماندهی اهداف، بناها و فضاهای بیمارستانی، ویژگی‌های انواع ساختمان‌های بهداشتی و درمانی و ابعاد مختلف آن آشنا می‌شود.

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید در پایان این درس بتواند:

۱. حیطه شناختی:

- سیر تاریخی طراحی بیمارستان را بیان نماید.
- مراحل طراحی و تجهیز بیمارستان را شرح دهد.
- تیپ‌بندی بیمارستان‌ها را توضیح دهد.
- خدمات و وظایف گروه‌های مختلف حرفه‌ای و تاثیر آن بر طراحی بخش‌های بستری را تحلیل نماید.
- سیستم‌های راهبری بیمارستان و تاثیر آن بر طراحی را تشریح کند.
- شرایط محیطی مناسب برای بیمار و تاثیر آن بر طراحی را توضیح دهد.
- تسهیلات و فضاهای مورد نیاز پزشکان و پرستاران و تاثیر آن بر طراحی را بیان نماید.
- تاثیر آموزش پزشکی بر عملکرد و ابعاد فضاهای بستری را تحلیل کند.
- سیستم کنترل عفونت و تاثیر آن بر طراحی را شرح دهد.
- اصول ایمنی و تاثیر آن بر برنامه‌ریزی و طراحی را بیان نماید.
- ارتباط بخش‌های بستری و تاثیر آن بر طراحی بیمارستان را توضیح دهد.
- روابط فضاهای داخلی بخش‌ها و تاثیر آن بر طراحی را تحلیل نماید.
- عملکرد اتاق به اتاق بخش‌های بستری و مبلمان و تجهیزات اصلی را شرح دهد.
- برنامه‌ی فیزیکی بخش‌های بستری را توضیح دهد.
- تعریف و دسته‌بندی تجهیزات بیمارستانی را ارائه دهد.

۲. حیطه نگرشی:

- نسبت به اهمیت طراحی اصولی و استاندارد در ارتقای کیفیت خدمات و ایمنی بیماران حساسیت نشان دهد.
- به نقش مدیریت در بهینه‌سازی فرآیند طراحی و تجهیز بیمارستان‌ها توجه کند.
- مسئولیت‌پذیری در قبال رعایت استانداردها و الزامات قانونی در طراحی فضاهای درمانی را بپذیرد.
- به اهمیت مشارکت تیم‌های چندتخصصی (پزشکان، پرستاران، مهندسان و مدیران) در فرآیند طراحی

۳. حیطه مهارتی:

- نقشه‌ی اتاق‌ها و فضاهای بستری را تحلیل نماید.
- اصول طراحی در بخش‌های مختلف بیمارستان (درمانگاه، اورژانس، آزمایشگاه، تصویربرداری، داروخانه، فیزیوتراپی، اتاق عمل، بلوک زایمان، مراقبت‌های ویژه، سلیر بخش‌ها و بیمارستان‌های سیار) را تفسیر نماید.

روش تدریس:

سخنرانی همراه با اسلاید، پرسش و پاسخ و ارایه‌ی کلاسی برای جلسات حضوری و همزمان. بارگذاری محتوا در سامانه نوید، تکلیف، آزمون و گفتگو برای جلسات غیرهمزمان.

وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز:

رایانه/ لپ‌تاپ، کلاس درس، ویدیو پروژکتور، هدفون، میکروفون، وب‌کم، اینترنت، سامانه آموزش مجازی نوید.

روش ارزشیابی:

۱- ارزشیابی تکوینی: آزمونک (کوئیز) کلاسی، ارایه کلاسی، مشارکت در بحث‌ها و فعالیت‌های کلاسی

۲- ارزشیابی پایانی: آزمون پایان‌ترم

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	آزمونک (کوئیز) کلاسی؛ برای هر آزمون	۰.۵
۲	ارایه کلاسی؛ برای هر ارایه کلاسی	۲
۳	امتحان پایان ترم	باقیمانده نمره

سیاست‌ها و قوانین درس:

در جلسه‌ی اول با مشارکت دانشجویان تدوین می‌گردد.

نحوه مشارکت فعال فراگیران:

دانشجویان با حضور فعال در کلاس، مشارکت در بحث و تبادل نظر، پاسخ‌گویی به پرسش‌های مطرح‌شده، طرح پرسش و ارایه دیدگاه‌های خود در مباحث درسی در فرآیند یادگیری مشارکت خواهند داشت. در مواردی که مباحث از قبل مشخص شده است (به‌عنوان مثال، طراحی یک بخش خاص بیمارستانی)، دانشجویان می‌بایست قبل از کلاس مباحث مربوطه را مطالعه نمایند و در کلاس پیرامون موضوع مربوطه در بحث و پرسش و پاسخ مشارکت کرده و نظرات خود را بیان نمایند.

شرح وظایف نماینده کلاس:

۱- نماینده کلاس به‌عنوان پل ارتباطی بین دانشجویان، استاد و آموزش دانشکده، در زمینه هماهنگی امور آموزشی و پیگیری مسایل و مشکلات درسی فعالیت نماید.

۲- نماینده موظف است زمان تشکیل، عدم تشکیل کلاس‌ها و همچنین برگزاری کلاس‌های جبرانی را پس از هماهنگی با آموزش دانشکده و استاد، به اطلاع دانشجویان برساند.

۳- نماینده موظف است قبل از شروع کلاس، الزامات عمومی و اختصاصی برگزاری کلاس‌ها (حضوری، مجازی همزمان) را با ذی‌نقشان (استاد، خدمات آموزش، واحد فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)) را هماهنگ نماید.

منابع درس

منابع اصلی:

- ۱- طراحی بناهای درمانی جلد یکم تا دوازدهم انتشارات سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- ۲- طراحی فضاهای درمانی در بیمارستان- دکتر ریسی و همکاران- انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- ۳- استاندارد برنامه ریزی و طراحی بیمارستان ایمن- دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرح های عمرانی، معاونت توسعه‌ی مدیریت و منابع وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی- ناشر پندار نیک

منابع فرعی:

- ۴- مفاهیم پایه در طراحی معماری بیمارستان- غلامرضا شامقلی، حامد یکی تا- انتشارات سروش دانش
- ۵- طراحی معماری فضاهای بهداشتی- درمانی جدید- آراین مستعدی- انتشارات مهر ایمان
- ۶- راهنمای طراحی معماری بناهای درمانی(معماری بیمارستانی)-مهندس علیرضا مشبکی- انتشارات پرهام نقش
- ۷- راهنمای طراحی استاندارد فضاهای بیمارستانی بخش جراحی- دکتر مهدی علیرضایی- انتشارات مهکامه
- ۸- بیمارستان- نیما طالبیان و همکاران- انتشارات کتابکده کسری

جدول زمان بندی ارایه ی درس آشنایی با اصول طراحی، تجهیز و توسعه بیمارستان

جلسه	موضوع	مدرس	نوع کلاس	منبع
۱	توجیه دانشجویان درباره ی طرح درس، آشنایی با سیر تاریخی طراحی بیمارستان	دکتر علیرضا جباری	حضورى	منابع اصلی
۲	مراحل طراحی و تجهیز بیمارستان	دکتر علیرضا جباری	حضورى	منابع اصلی
۳	تیپ بندی بیمارستان ها	دکتر علیرضا جباری	حضورى	منابع اصلی
۴	اصول طراحی در بخش های بستری	دکتر علیرضا جباری	حضورى	منابع اصلی
۵	اصول طراحی در بخش های بستری	دکتر علیرضا جباری	حضورى	منابع اصلی
۶	اصول طراحی در درمانگاه	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۷	اصول طراحی در بخش اورژانس	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۸	اصول طراحی در آزمایشگاه تشخیص پزشکی	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۹	اصول طراحی در بخش استریل مرکزی	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۰	اصول طراحی در بخش تصویربرداری و پرتو درمانی	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۱	اصول طراحی در بخش داروخانه	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۲	اصول طراحی در بخش فیزیوتراپی	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۳	اصول طراحی در بخش اعمال جراحی (اتاق های عمل)	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۴	اصول طراحی در بلوک زایمان	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۵	اصول طراحی در بخش های بستری مراقبت ویژه	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۶	اصول طراحی در بیمارستان های سیار	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى
۱۷	تعریف و دسته بندی تجهیزات بیمارستانی	ارایه دانشجویی با هدایت مدرس	حضورى	منابع اصلی و منابع فرعى